

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

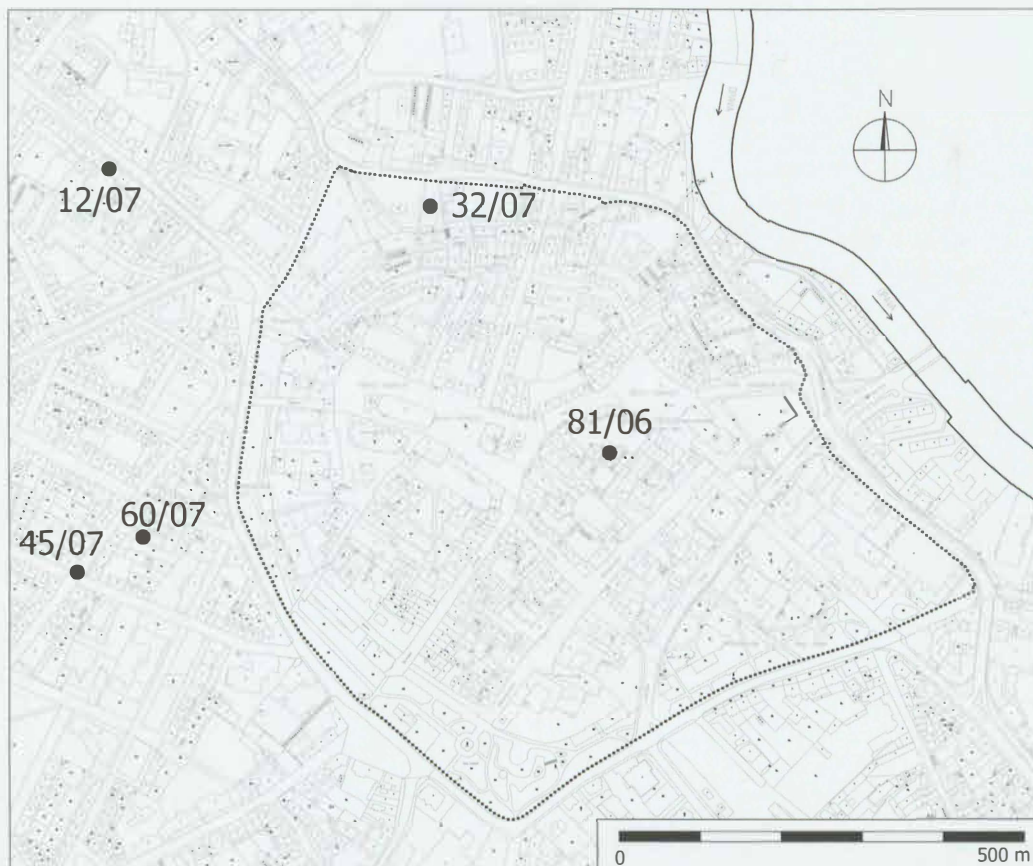
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Obr. 81: Opava (k. ú. Opava-město a Opava-Předměstí). Lokalizace archeologických výzkumů provedených v roce 2007 NPÚ-ÚOP Ostrava v katastrální mapě. *Abb. 81: Opava (Katastergebiet Opava-Stadt und Opava-Vorstadt). Lokalisierung der Grabungen des Nationalinstituts der Denkmalpflege-Arbeitsstelle Ostrava aus dem Jahre 2007 in der Katasterkarte.*

Literatura

- Šlézar, P. 2002: Ulice Husitská a Ibsenova. *Státní památkový ústav v Olomouci. Výroční zpráva 2001*. Olomouc, 79–80.
- Šlézar, P. 2005: Olomouc. Husitská a Ibsenova ul. Nálezová zpráva uložena v knihovně NPÚ, ú. o. p., v Olomouci, Olomouc.

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc). Družební Str. Jüngere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OKR. OPAVA)

Drůbeží trh, p. č. 574 a 606. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí vnitrobloku Drůbeží trh v Opavě byla v listopadu 2006–lednu 2007 realizována rekonstrukce kanalizačního řadu, který je veden v podélné ose stejnojmenné ulice, vystavěné v 19. století po demolici masné a drůbeží tržnice, zaznamenané ještě v r. 1836 mapováním stabilního katastru (obr. 82). Severní část trasy kanalizace se již nachází v dvorní části parcely pří-

slušné k dnes již nedochovanému domu s č. o. 27 na Dolním náměstí.

Výkop pro rekonstrukci kanalizace byl hlouben za archeologického dohledu v trase stávajícího řadu, takže nedošlo k výraznějšímu narušení intaktních archeologických terénů. Po odebrání zásypu kanalizace byl ale odhalen řez středověkým souvrstvím, které se podařilo dokumentovat a následně ovzorkovat v souhrnné délce cca 47 m (NPÚ Ostrava, akce č. 81/06; obr. 82: profily P1–P9). Protože byl ale výkop zčásti pažen tzv. boxy, mohla být svrchní část stratigrafie dokumentována pouze výběrově, spodní část souvrství byla naproti tomu přístupná v podstatě bez omezení.

Bázi souvrství o mocnosti cca 3,0 m představoval hnědošedý půdní horizont s ojedinělými pravěkými keramickými zlomky, vyvinutý na sprašovém podloží, který v jižní části výkopu (obr. 82: sonda S1) překrýval výplň zahloubeného objektu s atypickými keramickými nálezy, jež lze pouze obecně zařadit do mladší až pozdní doby kamenné. Do povrchu půdního horizontu byly zahloubeny nepočetné sídlištní jámy s keramickým inventářem, náležícím nejstaršímu opavskému středověkému keramickému horizontu, vymezenému intervalem 12./13.–1. polovina 13. století. Nálezy téhož časového rozpětí pocházejí i ze spodní části souvrství, které posléze půdní horizont překrylo. Další vývoj zdejší stratigrafie byl velmi

Zežula, M., Kiecoň, M., Kolář, F. 2007: Archeologické doklady k vývoji půdorysu, uliční sítě a parcelace středověké Opavy. In: M. Peška, J. Šibíčková (eds.), *Forum urbes medii aevi IV*, 118–143.

Resumé

Opava (Kataster Opava - Předměstí, Bez. Opava). Krnovská Str. 17. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-PŘEDMĚSTÍ, OKR. OPAVA)

Ulice Na Rybníčku, p. č. 2962. Středověk–novověk. Sídlištní vrstvy. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 45/07) byl vyvolán rekonstrukcí vodovodu a přípojek, v rámci které bylo v trase stávajícího vodovodního řádu realizováno několik výkopů, vesměs situovaných v chodníku po obou stranách ulice. Ačkoliv je zde terén značně narušen inženýrskými sítěmi, podařilo se ve dvou případech (sondy S1 a S2) dokumentovat útržkovitě dochovanou jednoduchou původní stratigrafii. V sondě S1, situované poblíž nároží domu č. o. 54 na nároží ul. Na Rybníčku a ul. Riegrovy, byl pod recentními navážkami identifikován půdní horizont vyvinutý na povrchu sprašového podloží. Vzorkováním této vrstvy byl získán ojedinělý středověký/raně novověký keramický zlomek. V zásadě identická situace byla zjištěna o něco severněji v prostoru před domem č. o. 52 (sonda S2), půdní horizont zde byl ale evidentně více ulehlý, zřejmě v důsledku komunikačního provozu v trase této předměstské ulice.

Marek Kiecoň, Michal Zežula

Resumé

Opava (Bez. Opava). Na Rybníčku. Mittelalter–Neuzeit. Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-PŘEDMĚSTÍ, OKR. OPAVA)

Ulice Na Rybníčku, p. č. 413/1, 430, 431, 2962. Středověk–novověk. Sídlištní vrstvy. Zjišťovací výzkum.

Zjišťovací archeologický výzkum v prostoru bývalé městské tržnice byl vyvolán přípravou stavebního záměru „Novostavba bytového domu vč. přípojek inženýrských sítí, zpevněné plochy ve dvorní části na p. č. 413/1, 430, 431, 2962 v k. ú. Opava-Předměstí“. Výzkum realizoval NPÚ-ÚOP v Ostravě (č. akce 32/07) ve spolupráci s Archaiá Olomouc, o. p. s. Terénní práce probíhaly v období 17.–27. 9. 2007. Hlavním cílem výzkumu bylo získat základní poznatky o charakteru zdejší terénní situace tak, aby bylo možné kvalifikovaně nastavit podmínky vlastního záchranného výzkumu. Zkoumaná lokalita se nachází v prostoru předměstské ulice Na Ryb-

níčku, situované mezi Hradeckým a Jaktářským předměstím. V současné době se zde nachází nezastavěná proluka v místě válkou poškozených a následně demolovaných domů, které před r. 1945 nesly č. o. 17 a 19.

Terénní část archeologického výzkumu spočívala v realizaci 5 zjišťovacích sond, umístěných v trasách projektovaných inženýrských sítí v rámci zamýšlené výstavby. Sondy zabíraly plochu cca 39 m² a všechny byly v celé své ploše, nebo alespoň zčásti vyhloubeny manuálně až na úroveň archeologického podloží, které zde představovala spraš.

V nadloží se nacházel půdní horizont obsahující nepočtené fragmenty pravěké a středověké keramiky, uhlíky a zlomky mazanice. Ve středověké části souboru je zastoupen i grafitový zlomek z doby před polovinou 13. století. Výše byla uložena cca 0,5 m mocná vrstva sedimentovaných jílů, v jejímž rámci se vyskytovaly 2 polohy bílých patrně druhotně přemístěných silně vápnitých spraší, dokládajících hiát v sedimentaci. Podle sdělení RNDr. Pavla Havlíčka, CSc., který realizoval předběžný kvartérně-geologický průzkum lokality, může zjištěná terénní situace dokládat, že se v těchto místech nacházela postupně zanášovaná lokální deprese. Zbývající mladší stratigrafické úrovně dokládají především aktivity související s výstavbou okolních činžovních domů na přelomu 19. a 20. století.

Peter Kováčik, Petra Veselá, Michal Zežula

Literatura

Havlíček, P. 2007: Zpráva o předběžném kvartérně-geologickém průzkumu v Opavě. Strójopis uložený v Archivu odboru archeologie NPÚ – ÚOP v Ostravě.

Resumé

Opava (Bez. Opava). Na Rybníčku. Mittelalter - Neuzeit. Siedlungsschicht. Suchgrabung.

OPAVA (K. Ú. KYLEŠOVICE, OKR. OPAVA)

Bílovecká ulice, p. č. 1153/8, 1153/9, 2772/1. Středověk, novověk. Předměstí. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum (NPÚ Ostrava, akce č. 16/07) byl vyvolán zemními pracemi souvisejícími s akcí „Silnice II/464 Opava, ul. Bílovecká, II. etapa – II. stavba“. V místě křížení ulic Bílovecká a Hlavní v Opavě-Kylešovicích byl stavební činností narušen relikt rozměrného zahloubeného objektu. Vanovitý objekt na půdorysu nepravidelného oválu byl zahlouben do sprašového podloží, přičemž jeho horní hrana spolu s okolním terénem byla již v minulosti odstraněna v souvislosti s výstavbou komunikace. Nálezové spektrum z vrstev tvořících zánikovou výplň objektu vykazuje značnou variabilitu, zahrnující fragmenty keramiky raně středověké výrobní tradice, keramiku vrcholně středověkou, novověkou až recentní a dvě mince. Přítomnost novověkých nálezů (mladší z mincí nese letopočet 1913) umožňuje konstatovat novověký původ objektu a patrně jednorázový zá-